

Serijal „Tijelo kao dar“: Mislite da nemate ništa za darovati? Naprotiv, imate tijelo, najveće medicinsko blago današnjice

11. KOLOVOZA 2023.

Podatci Eurotransplanta i Opće bolnice Virovitica, ilustracija: Canva

“Darujem ti sebe!”. Ta rečenica jako lijepo zvuči kada s dragom osobom izmjenjujemo nježnosti, no kada se stavi u kontekst darivanja organa, kože, krvi i drugih dijelova tijela za potpunog stranca, onda dobiva novi kontekst. A to je – vrhunska humanost.

ADVERTISING

Upravo to, da smo mala zemlja velikih, humanih ljudi, pokazuju same brojke koje kažu kako je samo prošle godine pacijentima transplantirano 255 organa preminulih hrvatskih donora, koji su doniranjem jetre, bubrega i drugih dijelova tijela spasili život ne samo pacijentima u Hrvatskoj, već i Austriji, Njemačkoj, Sloveniji, Nizozemskoj, Luxemburgu, Mađarskoj i Belgiji.

Sve te zemlje članice su «Eurotransplant International Foundation», međunarodne organizacije za dodjelu i razmjenu organa. Hrvatska je ponosni član te važne organizacije

od 2007. godine i trenutno je, s obzirom na broj stanovnika, u samom vrhu po broju doniranih organa u Europi. To je razlog zbog kojeg kao zemlja možemo biti samo ponosni.

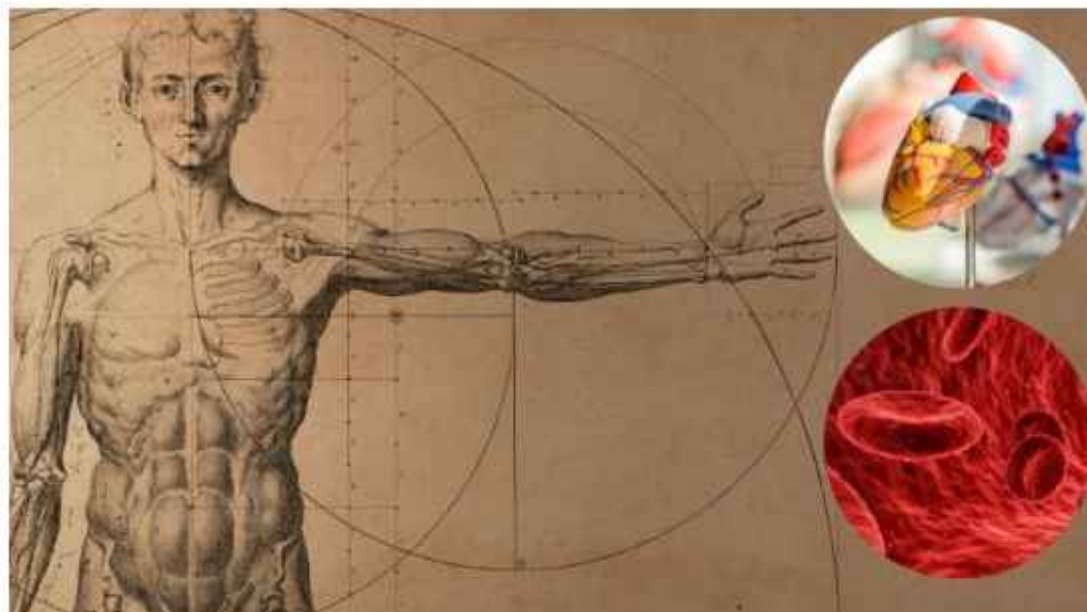

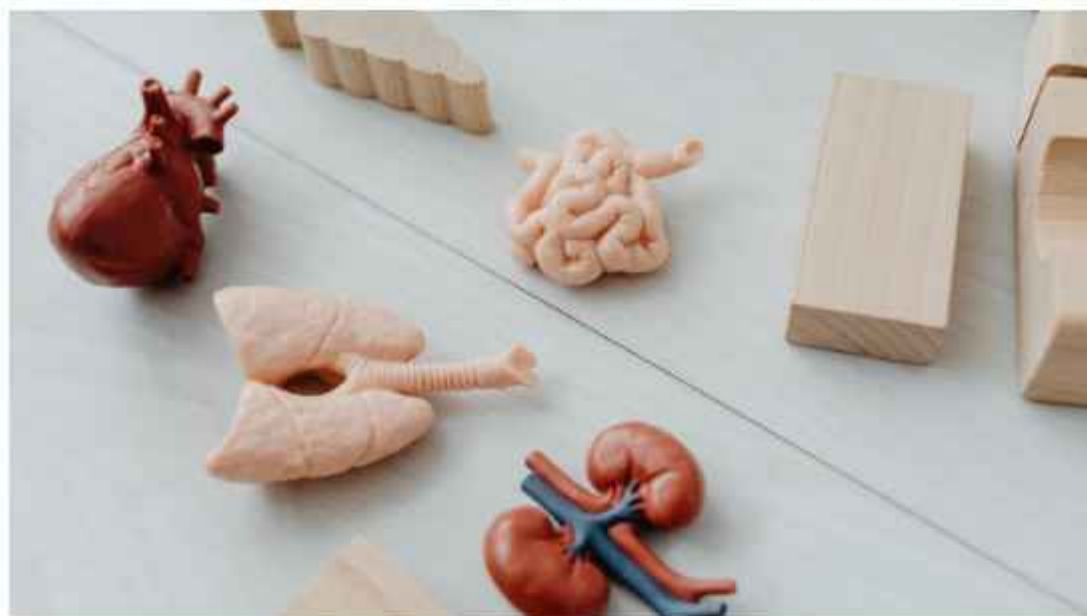
FOTO: ILUSTRACIJA, CANVA

PACIJENTI S NAŠEG PODRUČJA ORGANIMA SPASILI 61 ŽIVOT

Svoj obol u ovim brojkama značajno daje i Opća bolnica Virovitica, u kojoj je u posljednjih devet godina eksplantiran čak 61 organ, a koji je kasnije transplantiran na drugog pacijenta.

Ujedno, poznati smo i kao zemlja darivatelja krvi, koji su aktivni ne samo u kriznim periodima, već i u redovnim akcijama prikupljanja krvi, kojima, darujući tekućinu koja život znači, spašavaju pacijente u našim bolnicama i klinikama.

Potaknuti činjenicom da smo ljudi velika srca, ali i borbama malih pacijenata (Petra Špeha (10) iz Čačinaca, koji boluje od Joubertovog sindroma i koji je trenutno ovisan o dijalizi, dok se za njega ne pronađe bubreg, Rite (12) iz Rijeke, koja se bori s recidivom leukemije na Odjelu hematologije i onkologije Klinike za pedijatriju Kantrida KBC Rijeka i kojoj je potrebna transplantacija krvotvornih matičnih stanica), ali i životnom borbom svih onih koji boluju od malignih bolesti i ovise o aparatima za dijalizu, krvotvornim matičnim stanicama donora i drugim dijelovima tijela, pokrećemo novi serijal Informativnog centra Virovitica.

ILUSTRACIJA, CANVA

Riječ je o serijalu istraživačkih priča pod nazivom „**Tijelo kao dar: Što sve možemo darovati od rođenja, pa i nakon smrti, da pomognemo drugima i društvu?**“.

Kroz članke ćemo se baviti otkrivanjem tajni ljudskog organizma – što sve možemo donirati dok smo živi, a što čak i u smrti. Doslovno.

Otkrivat ćemo kako se uz poznate dijelove tijela kao što su bubrezi, jetra, srce, gušterača, krv, plazma, koštana srž, može donirati i npr. rožnica oka, srčani zalizak, koža i hrskavica. Saznat ćemo više tko i kako može postati donor, kako izgleda postupak plazmafereze, a kako uzimanja koštane srži, zašto je važno prikupljati krv iz pupkovine te kako se ponekad i helikopterom dolazi po srce.

Cilj našeg serijala je ukazati da kad mislimo da ništa nemamo za pokloniti, promislimo o rečenici da je lijek možda upravo – u nama.

FOTO: PRIVATNI ARHIV

PACIJENT NA STOLU, A SRCE TEK NA PUTU

Kao zemlja, na dobrom smo putu. Podatci Eurotransplanta pokazuju kako je prošle godine pacijentima transplantirano 255 organa preminulih hrvatskih donora. Ljudi dobra srca, njihove obitelji i stručan tim liječnika i medicinskog osoblja zaslužni su što je Opća bolnica Virovitica sudjelovala u tim brojkama dosad s 61 organom, od kojih je čak 10 organa eksplantirano samo prošle godine. Bubrezi, jetra, srce i pluća spasili su tako druge, po život ugrožene pacijente. Svoje organe dosad su darivala 23 pacijenta.

Ravnatelj bolnice Dinko Blažević ponosan je što može danas reći kako je virovitička bolnica važan dio tog sustava.

-Sustav doniranja organa dokaz je izvrsne suradnje na svim razinama; od obitelji pacijenta, koji u kratkom roku moraju donijeti tešku, ali važnu odluku o doniranju organa. Potom su tu liječnici koji obavljaju eksplantaciju, koji iz većih kliničkih centara dolaze po organ kod nas, ponekad i pod policijskom pratnjom, kao i helikopterom, zbog hitnosti situacije.

Tu su i liječnici koji organ prate tijekom transporta, a potom i obavljaju transplantaciju. U centrali Eurotransplanta od prvog trena, kad se otkrije potencijalni donator, kreće potraga za potencijalnim primateljem. Riječ je o svakoj sekundi koja je važna. Dok srce kilometrima putuje helikopterom ili pod policijskom pratnjom, mala vojska ljudi priprema pacijenta kojemu je organ potreban.

Upravo se na tom sustavu vidi snaga dobre organizacije i prava humanost na djelu. Zato sam ponosan na sve uključene u proces. Najveća hvala našim pacijentima i njihovim obiteljima koje su pokazale veliko razumijevanje i svojom žrtvom spasile druge živote – poručuje ravnatelj Blažević.

Obitelji koje su donirale dijelove svojih najmilijih za potpune strance najljepši su putokaz drugima za budućnost. Spomenimo da svoj organ čeka i dio pacijenata s našeg područja, na Odjelu za hemodijalizu u Općoj bolnici Virovitica. Ondje su 44 osobe ovisne o aparatu. U posljednjih 13 godina zahvaljujući donorima, 35 pacijenata koji su se liječili na Odjelu za hemodijalizu OB Virovitica, dobilo je bubreg.

Transplantacija je za njih značila slobodu na brojnim razinama: ne moraju nekoliko puta tjedno biti satima priključeni na aparat, ne moraju brojati gutljaje tekućine na dnevnoj bazi i mogu bez karte prvih odjela za dijalizu planirati godišnji odmor ili posjet unuku. Tu šansu sad čekaju i ostali koji su po zdravstvenim parametrima dobri kandidati za transplantaciju bubrega.

Inače, u aktivnoj bazi Eurotransplanta je čak 14.000 ljudi koji aktivno čekaju organ, dok je u Hrvatskoj bilo njih 357 početkom ove godine.

LIJEK JE ČESTO U NAMA!

Virovitica i Virovitičko-podravska županija daje svoj obol i u liječenju drugih teških, ovaj put malignih bolesti, a koje su u porastu. Od prvog siječnja 2020. do kraja 2022. godine, odnosno u periodu od posljednje tri godine kemoterapiju je putem Dnevne bolnice Službe internističkih djelatnosti primilo 426 pacijenata. U istom periodu ukupno je od karcinoma liječen 1261 pacijent, od kojih su 302 operirana. Za mnoge od njih spas su krvotvorne matične stanice, koje prikuplja Zaklada Ana Rukavina i to kroz brojne akcije na hrvatskom području.

Virovitičko područje je dalo svoj obol lani, s 64 potencijalna donora matičnih stanica i koštane srži, koji su se upisali u Hrvatski registar dobrovoljnih darivatelja matičnih stanica. Akcija je u lipnju prošle godine održana u prostoru čekaonice Dnevne bolnice Službe internističkih djelatnosti u Općoj bolnici Virovitica. Aktivirala je i puno mladih ljudi koji su rekli „da“ prilici da se njihova krv testira i otkrije imaju li u sebi lijek za drugoga. Ako se pokaže da je donor podudaran s oboljelim pacijentom, tada se donor obavještava i sam odlučuje hoće li darovati matične stanice ili koštanu srž.

ILUSTRACIJA, CANVA

Ti su dobrovoljni darivatelji postali dijelom važne baze Hrvatskog registra, a u kojem je trenutno 63 024 potencijalnih darivatelja, 62 341 tipiziranih darivatelja, a raduje vijest i da je dosad iz Hrvatskog registra provedeno 167 transplantacija.

Možemo se ponositi i darivanjem krvi. Operacije, prometna nesreća, ozbiljna ozljeda – sve su to situacije u kojima se poseže za tom, trenutno nezamjenjivom tekućinom koja spašava živote.

Dražen Jendrašić, stručni suradnik za dobrovoljno darivanje krvi, prvu pomoć i rad s mladima u Gradskom društvu Crvenog križa Virovitica kaže kako se područje Virovitice i pet okolnih općina može pohvaliti s čak 4 000 dobrovoljnih darivatelja. Velika je to sigurnost, znati da će, kad god je akcija ili kriza, dobrovoljni darivatelji iz Virovitice, općine Lukača, Gradine, Pitomače, Špišić Bukovice i Suhopolja ostaviti sve, pružiti ruku i strpljivo čekati da iz njihova tijela isteče dragocjena tekućina koja će kolati nekim drugim žilama. Istu spremnost pokazuju i darivatelji s područja cijele županije.

D. JENDRAŠIĆ (U SREDINI), D. VALENTEKOVIĆ (U KRUGU). FOTO: GDCK VIROVITICA, I. BARČAN, CANVA

POŽELIO IMPRESIONIRATI DJEVOJKU, PA CIJELI ŽIVOT OSTAO DARIVATELJ

-Naši darivatelji su cijeloj našoj sredini, pa i Hrvatskoj na ponos. U posljednje tri godine u akcijama na području koje pokriva GDCK Virovitica je prikupljeno 5125 doza krvi, 4257 je od muških darivatelja, a 868 doza darivale su žene. Kao i na nacionalnoj razini, najčešće je zastupljena krvna grupa A (42 posto), 0 (34 posto), a potom slijede B (17 posto) i AB (7 posto). Raduje nas što se u akcije uvijek priključe i oni koji prvi put dolaze dati krv, pa smo dosad imali 232 prva darivanja, od kojih su u 132 slučaja bili muškarci, a u 109 žene – ističe D. Jendrašić.

Podsjeća kako se svi mogu javiti za darivanje krvi te da će se na licu mjesta otkriti tko može darivati ovu dragocjenu tekućinu, a kome će se morati zahvaliti, odnosno odbiti pomoć. Motivi za prvo dobrotvorstvo i ne moraju biti idealistični. Izvrstan je primjer Damira Valentekovića, vrijednog darivatelja krvi iz Virovitice, koji je, sjeća se, u „darivateljski stolac“ prvi put sjeo davne 1980. godine. Bio je samo maturant koji je želio impresionirati djevojku. Danas, broji 101 darivanje krvi i primit će za tu humanost Zahvalnicu Grada Virovitice.

U više od četrdeset godina njegovo je tijelo litrama krvi spasilo brojne živote. Uostalom, jednom mu je i supruga trebala krv, pa je doslovno iz prve ruke osjetio važnost ovog dobrog djela.

Njegov primjer pokazuje kako samo jedan mali čin dobre volje može postati prvi korak na dugom putu spašavanja tuđih života. Poziv je to na koji smo pozvani svi.

(www.icv.hr, Marija Lovrenc, foto: ICV, GDCK, Canva)

Članak je dio serijala: „Tijelo kao dar: Što sve možemo darovati od rođenja, pa i nakon smrti, da pomognemo drugima i društvu?“

Objavljen je u okviru programa poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.